

**ЗАХТЕВ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ
УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПРОЈЕКТА
ИЗГРАДЊЕ СКИ СТАЗЕ „ПАНЧИЋ-ДУБОКА“ НА
КАТ. ПАРЦЕЛАМА БР. 1319/15, 1328/3, 1877/4 И 1897
КО БРЗЕЋЕ, ОПШТИНА БРУС, У ОКВИРУ АЛПСКОГ
СКИЈАЛИШТА ТЦ „КОПАОНИК“**

ПРИЛОГ 1.

Садржина захтева за одлучивање о потреби израде студије процене утицаја на животну средину

1. Подаци о носиоцу Пројекта

Назив: ЈП „Скијалишта Србије“

Седиште и адреса: Милутина Миланковића бр.9, 11070 Нови Београд

Шифра делатности: 9311 – Делатност спортских објеката

Матични број: 20183390

ПИБ: 104521515

Лице за контакт: Мирјана Шево

е-маил: mirjana.sevo@skijalistasrbije.rs

Број телефона: +381 11 311 79 01

2. Локација Пројекта

Осетљивост животне средине у датим географским областима које могу бити изложене штетном утицају пројекта, а нарочито у погледу:

а. постојећег коришћења земљишта;

ЈП "Скијалишта Србије" планира изградњу ски стазе „Панчић-Дубока“ на кат. парцелама 1319/15, 1328/3, 1877/4 и 1897 КО Брзеће у оквиру Алпског скијалишта у сектору 4 (исток, Дубока), који се жичарама од Дубоке ка Панчићевом врху спаја са секторима 3. и 1. и Караман гребен где се спаја са секторима 5 и 7.

Алпско скијалиште ТЦ „Копаоник“ конципирано је као јединствен, повезани систем жичара и ски-стаза, од Ђорђевића, Црне Главе и Криве Реке на северу, до Лисине и Белог Брда на југу, односно од Јошаничке Бање на западу, до Брзећа и Палежа на истоку, на територијама општина Рашка, Брус и Лепосавић. На скијалишту ТЦ „Копаоник“ саграђено је око 40 km алпских ски-стаза, 25 жичара и једна покретна трака. Укупна дужина жичара (у хоризонталној пројекцији) је 22.684 m, укупна висинска разлика жичара је 5.433 m, а њихов укупни капацитет је 36.779 особа/час, што би задовољавало око 18.000 једновремених скијаша, под условом да капацитет алпских ски-стаза може да прими најмање 9.000 једновремених скијаша.

Систем је састављен од десет сектора и то:

1. југ - кабинском жичаром од Белог Брда, преко југозападног дела Небеске столице до Панчићевог врха и жичарама од Белог Брда и југозападних падина Панчићевог врха до гребена Панчићев врх - Војетин (граница са АП КиМ). Преко гребена Панчићев врх - Војетин овај сектор се спаја са сектором 3, а на Панчићевом врху још са секторима 2, 4 и 7. Улази у скијалиште биће у Белом Брду (кабинска жичара и жичаре седежнице); капацитет скијалишта биће 3.051 једновремених скијаша - све планирано, од тога 454 у Националном парку у општини Рашка и 2.597 ван његових граница у општини Лепосавић.

2. југозапад - кабинском жичаром „Треска“ и седежним жичарама од Чајетине према гребену Панчићевврх - Треска и из Лисине, Костовца и Сунчане долине према гребену Суво Рудиште - Крст, где се спаја са сектором 7. Преко Панчићевог врха, сектор се спаја са секторима 1. и 4. Улази у скијалиште биће у Лисини и Чајетини. Капацитет скијалишта биће 4.109 једновремених скијаша, 692 постојећа и 3.417 планираних, од тога 3.087 у Националном парку (692 постојећа и 2.396 планираних) и 932 ван његових граница (692 постојећа и 1.021 планиран), на територији општине Рашка.

3. југоисток - жичарама од Запланине и Јеловарника (низводно, ван природног резервата) према гребену Војетин - Панчићев врх, где се спаја са сектором 1. Преко Панчићевог врха, сектор се спаја са секторима 2., 4. и 7. Улази у скијалиште биће у Запланини; капацитет скијалишта биће 3.066 једновремених скијаша, све планирано, од тога 2.899 у Националном парку и 167 ван његових граница, на територији општине Брус.

4. исток, Дубока - жичарама од Дубоке према Панчићевом врху, где се спаја са секторима 3. и 1. и Караман гребену где се спаја са секторима 5. и 7. Улази у скијалиште биће у Дубокој. Капацитет скијалишта биће 1.655 једновремених скијаша, од тога 967 постојећих и 688 планираних, све у Националном парку на територији општине Брус.

5. исток, Бела река - кабинском жичаром Бела река и жичарама од Брзећа (наспрам „Јуниора” и од Галовића испред улаза у Национални парк), преко Струге, Леденица и Кнежевских бара до Караман гребена, где се спаја са секторима 4. и 7., а на Јарму и Четничком гробљу и са сектором 6. Улази у скијалиште биће у Белој реци (кабинска жичара), код „Јуниора” и у Галовићима (сва три у Брзећу) и на Јарму. Капацитет скијалишта биће 2.828 једновремених скијаша, 1.221 постојећих и 1.607 планираних, од тога 2.778 у Националном парку (1.189 постојећих и 1.589 планираних) и 50 ван његових граница (32 постојећа и 18 планираних), на територији општине Брус.

6. исток, Велика Гобелја - кабинском жичаром од Брзећа, преко Брегова (међустаница) до Сребрнца и жичарама из Сребрначке реке до Брегова и локалитета „фарма Сребрнац”, од Чистог брда, Рендаре, Сребрнца и Јарма према В. Гобелји, где се повезује са секторима 7. и 8. Сектор се на Четничком гробљу повезује са сектором 5., на Чистом брду и Рендари са сектором 9. и исходиштем жичаре јужно од Рендаре са сектором 10. Улази у скијалиште биће у Брзећу (кабинска жичара), на Сребрнцу и Рендари; капацитет скијалишта биће 6.412 једновремених скијаша, 1.367 постојећих и 5.045 планираних, од тога 5.984 у Националном парку (1.367 постојећих и 4.617 планираних) и 428 ван његових граница, на територији општине Брус.

7. запад - жичарама од „Сувог Рудишта” и „Јарма” према Панчићевом врху и Караман гребену, где се спаја са секторима 4. и 5., као и према Великој Гобелји где се спаја са секторима 6. и 8. Сектор се на гребену Суво рудиште - Крст повезује са сектором 2, а на Панчићевом врху и са секторима 1. и 4. Улази у скијалиште биће на „Сувом Рудишту”, „Мариној Води” и „Јарму”. Капацитет скијалишта биће 4.424 једновремена скијаша, од тога 3.231 постојећи и 1.193 планирана, све у Националном парку на територији општине Рашка.

8. северозапад - кабинском жичаром од Јошаничке Бање преко Кокоровца (међустаница) до Вучака и жичарама из Шутановачке реке према Вучаку и Мекој преседли, односно од Ђорђевића према Мекој преседли, Малој Гобелји и Великој Гобелји, где се спаја са секторима 6. и 7. Везном ски-стазом у Шаклманској реци сектор се повезује са сектором 9.; улази у скијалиште биће у Јошаничкој Бањи и на Кокоровцу (кабинска жичара) и у Ђорђевићима (жичаре седежнице). Капацитет скијалишта биће 4.646 једновремених скијаша, све планирано, од тога 3.251 у Националном парку и 1.395 ван његових граница, на територији општине Рашка.

9. север - жичарама из Шаклманске реке према Рендари и Трештеници, од Црне Главе, Доње планине и Криве Реке према Белим чукама и Трештеници и из Циганске реке до Мале Шиљаче и локалитета јужно од Рендаре. Сектор се на Рендари повезује са сектором 6., на Великој Шиљачи и Маринковцу са сектором 10., а везном ски-стазом у Шаклманској реци са сектором 8. Улази у скијалиште биће у Шаклману и Кривој Реци (Пршићи). Капацитет скијалишта биће 6.595 једновремених скијаша, све планирано, од тога 6.081 у Националном парку и 514 ван његових граница, на територији општина Рашка и Брус.

10. североисток - са терминала могуће електричне железнице из правца Бруса жичарама из Криве Реке и Мраморске реке према Палежу, као и из Мраморске реке према Маринковцу и Великој Шиљачи, где се спаја са сектором 9. Део сектора (северно од Палежа) предвиђен је ван граница Просторног плана (2.517 једновремених скијаша). Улази у скијалиште биће у Кривој реци (Јанковићи) и на Палежу. Капацитет скијалишта биће 3.248 једновремених скијаша, све планирано, од тога 91 у Националном парку и 3.157 ван његових граница.

За предметну ски стазу од стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре изходована је информација о локацији бр. 350-02-01227/2019-14 од 22.05.2019. године (у прилогу). Према информацији о локацији предметне катастарске парцеле налазе се у обухвату Просторног плана подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16).

За Урбанистички пројекат који је урађен за потребе изградње ски стазе „Панчић-Дубока“ од стране министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектор за просторно планирање и урбанизам добијена је Потврда бр. 350-01-01650/2019-11 од 02.10.2019. године (у прилогу). Према потврђеном Урбанистичком пројекту, а који је рађен на основу Просторног плана подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16), предметне катастарске парцеле се налазе на земљишту јавне намене.

Катастарско-топографски план са границом обухвата урбанистичког пројекта и предложеном парцелацијом налази се у прилогу. Планирана намена површина достављена је у графичком прилогу (Извод из Просторног плана подручја посебне намене НП „Копаоник“ - Посебна намена простора - реферална карта бр.1).

Подаци о парцелама (површина, врста земљишта, облик својине, власништво/корисништво) приказани су у Табели која следи.

Табела бр. 1 – Подаци о парцелама у обухвату урбанистичког пројекта

Катастарска општина (КО Брзеће)		Подаци о парцели			
к.п.бр.	Површина (m ²)	Облик својине	Врста права	Обим удела	Врста земљишта
1319/15	2727021	Јавна (Република Србија, Београд)	Својина	1/1	Пољопривредно земљиште
1328/3	1273857	Јавна (Република Србија, Београд, ЈП Национални парк „Копаоник“, Копаоник)	Својина Право коришћења	1/1	Шумско земљиште
1877/4	405066	Јавна (Република Србија, Београд, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Београд, Немањина 22/2	Својина Корисник	1/1	Пољопривредно земљиште

Катастарска општина (КО Брзеће)		Подаци о парцели			
к.п.бр.	Површина (m ²)	Облик својине	Врста права	Обим удела	Врста земљишта
1897	9981	Јавна (Општина Брус, Брус)	Својина	1/1	Остало земљиште

Приступ локацији могуће је остварити преко некатегорисаног пута „Бећировац“ који се налази на катастарској парцели 1897 КО Брзеће, односно успостављеним шумским и сервисним путевима и жичарама „Дубока 1“ и „Панчићев врх“.

Преко дела катастарске парцеле 1328/3 КО Брзеће пролази део потока.

Планирана ски стаза „Панчић-Дубока“ се пружа од границе режима заштите II степена, између постојећих стаза 6 и 6а које се пружају источно и западно од обухвата Урбанистичког пројекта. Почетна, највиша тачка ски-стазе „Панчић-Дубока“ се налази на висинској коти од 1.893,10 mnn, а у наставку, северо-источно од почетка стазе, траса се наставља и завршава на висинској коти од 1.756 mnn. Укупна ширина стазе је 40,0 m (по 20 m од осе обострано), док је дужина планиране стазе је 575,86m. Подужни нагиб ски стазе је променљив и прати пад терена колико је то могуће и то од 9,51% до 44,54%. Попречни нагиб стазе је од 2-6%.

Капацитет скијалишта „Панчић-Дубока“ биће приближно 106 истовремених скијаша, рачунато по минималном нормативу од 200 m² ски стазе по скијашу.

Ситуациони план, нормални попречни профил и подужни профил стазе достављамо у прилогу.

б. релативног обима, квалитета и регенеративног капацитета природних ресурса у датом подручју;

Укупна површина Националног парка Копаоник је 11.969,04 ha и простире се на територији општине Рашка и на територији општине Брус. Управљач Националног парка је ЈП „Национални парк Копаоник“. На предметном подручју су успостављена три режима заштите. Првим, најстрожим режимом обухваћено је 1.477,79 ha (12,23% укупне површине парка), другим 3.604,74 ha (29,84%), а трећим 6.886,51 ha (57,93%).

Копаоник припада шумадијско-вардарској зони геотектонске јединице унутрашњих Динарида. Са источне и западне стране ограничен је дубинским разломима. Карактерише га хетерогена геолошка грађа условљена интензивном геолошком активношћу. У геолошкој грађи Копаоника доминира „копаонички плутон“ састављен од варијетета магматских стена (посебно гранодиорита, кварцдиорита, кварцмонзонита и гранита), чијим су разарањем и обликовањем створени блокови и остеоњаци карактеристични за копаонички предео.

Рељеф Копаоника, као веначне планине, чине планински врхови, темена флувијалних површи и коса, у које су усечене речне долине и други облици флувио-денудационих процеса. Најдоминантнији савремени геоморфолошки процес на Копаонику је флувијални, везан за мрежу сталних и повремених водотока. Сложен геолошки састав условио је и сложене хидрогеолошке појаве, са разноврсним типовима издани и појавом термоминералних вода.

На простору Националног парка идентификован је већи број природних објеката и појава са обележјима која им дају карактер значајног геонаслеђа. Природни објекти као такви имају својства споменика природе, и то већи број геолошких, геоморфолошких и хидролошких споменика природе.

На Копаонику су присутни сви вегетацијски појасеви карактеристични за високе планине централног Балкана, бореално-континентални балкански и српско-бугарски тип зонарања вегетације на вертикалном профилу, који на овој планини показује изузетну правилност.

Национални парк Копаоник установљен је за IBA, IPA, PBA и EMERALD подручје, а планирано је и установљење резервата биосфере по програму UNESCO „Човек и биосфера” (MaB). IBA и EMERALD подручја представљају окосницу европске еколошке мреже NATURA 2000 кроз коју се врши примена кључних аката Европске уније у области заштите природе - Директива о стаништима (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora) – на основу које се идентификују и штите тзв. Special Areas of Conservation (SACs) и Директива о птицама (Council Directive 79/409/EEC of 2 April 1979 on the conservation of wild birds) - на основу које се идентификују и штите тзв. Special Protection Areas (SPAs). По категоризацији степена угрожености биљних врста Међународне асоцијације за заштиту природе (IUCN), врсте на Копаонику категорисане су на следећи начин:

- у категорији врста које су у опасности да ишчезну (3);
- у категорији рањивих врста које у блиској будућности могу бити угрожене (6);
- у категорији I неодређене и вероватно ишчезле врсте (3);
- у категорији I неодређене и ретке врсте (2);
- у категорији ретке врсте (60, од тога 14 ендема и две субендема).

До данас је на Копаонику констатовано 173 врсте птица (претпоставља се да је тај број већи и да износи око 210). На Европској Црвеној листи заступљено је пет врста регистрованих у НП Копаоник, од којих се на Копаонику гнезди само још једна врста. На светској Црвеној листи (Word Red List, 1996.) налазе се три врсте, од којих су две по IUCN категоријама сврстане у рањиве врсте.

Изградња ски стазе је планирана ван шума са значајном заступљеношћу биодиверзитета, а потенцијални миграциони правци, уколико су и постојали, антропогеним присуством су већ измењени и успостављени су нови према постојећим условима, тако да реализација и редовни рад предметног пројекта неће довести до пресецања путева миграције и угрожавања привремених и сталних станишта животињских врста.

Ради уређења трасе ски стазе предвиђена је сеча шуме чији је укупни обухват 2,39 ha. Након извршених радова на сечи шумских површина планирано је обавезно подизање шумских засада, као компензација уклоњене вегетације. Предлог компензацијских мера даје Завод за заштиту природе, а сагласност на исти у форми решења даје Министарство заштите животне средине на основу чл. 12. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10 и 14/16) и Правилника о компензацијским мерама („Службени гласник РС“, бр. 20/10).

Кретање возила у оквиру простора јавног скијалишта, за потребе ремонта опреме, одржавања и изградње је успостављено шумским и сервисним путевима. У обухвату убанистичког пројекта се налази део некатегорисаног пута „Бећировац“, део катастарске парцеле 1897 КО Брзеће. На поменути пут изградња или редован рад ски стазе неће имати утицаја.

ц. апсорпционог капацитета природне средине, уз обраћање посебне пажње на мочваре, приобалне зоне, планинске и шумске области, посебно заштићена подручја природна и културна добра и густо насељене области:

За потребе израде Урбанистичког пројекта Носилац Пројекта ЈП „Скијалишта Србије“ исходио од Завода за заштиту природе Србије исходио је услове бр. 019-939/3 од 14.06.2019. године (у прилогу). Према поменутиим условима предметно подручје за које се израђује Урбанистички пројекат налази се у оквиру заштићеног подручја Национални парк „Копаоник“, у режиму заштите II и III степена, као и у обухвату еколошке мреже – еколошки значајног подручја „Копаоник“.

Дана 18.07.2019. године од стране Завода за заштиту природе Србије издати су Услови број 019-1912/3 према којима се предметно подручје за које ради одржавање, уређење и санација терена налази се у оквиру заштићеног подручја Национални парк „Копаоник“, у режиму заштите II степена, као и у обухвату еколошке мреже – еколошки значајног подручја Копаоник (у прилогу). У складу са издатим условима радови на одржавању, уређењу и санацији терена могу се изводити на к.п. 1877/4 КО Брзеће, у зони ски стаза 6 и 6а „Панчић –Дубока“.

У просторном плану подручја посебне намене Националног парка „Копаоник“ се наводи да „Локалитет на Панчићевом врху“, који обухвата 28,90 ha, има утврђен режим заштите II степена. Поменути локалитет је значајан за повезивање јавног скијалишта као целине. Такође, овај простор не испуњава кључне услове очуване природе који важе за режим заштите II степена. Из наведених разлога, при изради просторног плана посебне намене и плана управљања националним парком надаље „Локалитет на Панчићевом врху“ ће се третирати према својим стварним природним вредностима и постојећим и планираним антропогеним елементима, тј. на овом локалитету ће се из мера режима заштите II степена изузети простор на коме постоје или су планиране ски стазе и жичаре, и овај локалитет ће стећи статус зоне Националног парка са режимом заштите III степена. У просторном плану, поглавље 13.2 Режим заштите II степена, наводи се: „У склопу одговарајућих измена закона требало би наведени проблем и формално до краја решити, тиме што ће овај локалитет стећи статус зоне Националног парка са режимом заштите III степена.“

На основу сагласности ЈП „Национални парк Копаоник“ бр. 2489/19 од 18.09.2019. за изградњу планиране ски стазе „Панчић-Дубока“, чије извођење радова изискује сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре и поштовање услова Завода за заштиту природе Србије, како би се уклањање вегетације свело на најмању могућу меру, утврђено је да су издати услови заштите природе у потпуности инкорпорирани у садржај Пројекта. Сагласност ЈП „Национални парк Копаоник“, као и Мишљење Завода за заштиту природе Србије о испуњености услова заштите природе, достављамо у прилогу.

Непосредним увидом на лицу места, као и у документацију надлежног Завода за заштиту споменика културе Краљево број 585/3 од 30.04.2019. године, на катастарским парцелама на којима је планирана изградња ски стазе на основу Закона о културним добрима („Службени гласник РС“ бр. 71/94, 52/2011-др. закона, 99/2011-др. закон) није евидентирано постојање непокретних културних добара. Услови поменутог Завода налазе се у прилогу.

С обзиром на претходно наведено тј. да је изградња ски стазе „Панчић-Дубока“ предвиђена у склопу заштићеног природног добра - Национални парк Копаоник, потребно је одредити и поштовати мере за заштиту животне средине.

3. Карактеристике Пројекта:

а. величина и капацитет Пројекта

Предметне катастарске парцеле налазе се у оквиру Инфраструктурних система, у зонама и локацијама у функцији скијалишта, ски стазе и жичаре, дефинисане као „Планиране

скијашке стазе“, те се инвеститир одлучио за реализацију планиране ски стазе „Панчић-Дубока“. Стаза „Панчић-Дубока“ је укупне дужине 575,86 m, са ширином од 40m.

За изградњу ски стазе не одређује се грађевинско земљиште. Према потреби може се извршити препарцелација делова катастарских парцела КП 1319/15, 1328/3, 1877/4 и 1897 КО Брзеће и формирати парцела на којој ће се налазити ски стаза. На овај начин би се од три новоформирана дела препарцелацијом, формирала нова парцела јавне намене „П1“ у поступку који је прописан одредбама Закона о планирању и изградњи („Сл.гласник РС“ бр. 72/2009, 81/2009 – испр., 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – Одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019 и 37/2019 – др.закони). Предлог препарцелације за формирање парцеле јавне намене налази се у прилогу.

У табели која следи дат је преглед површина постојећих катастарских парцела, прелиминарних површина новоформираних делова и, на крају, површина новоформиране парцеле јавне намене.

Табела бр 1. Преглед површина постојећих и новоформиране парцеле

Број постојеће катастарске парцеле	Површина постојећих катастарских парцела (m ²)	Делови постојећих катастарских парцела од којих се формира површина јавне намене	Површина делова катастарских парцела од којих се формира површина јавне намене (m ²)	Ознака новоформиране површине јавне намене	Површина новоформиране површине јавне намене (m ²)
1319/15	2727021	део 1319/15	3539.14	П1	31716.86
1328/3	1273857	део 1328/3	15840.50		
1877/4	405066	део 1877/4	12104.39		
1897	9981	део 1897	232.84		

Уздужни профили

Нивелитета новопроектване ски стазе је прилагођена постојећој конфигурацији терена, при чему су земљани радови сведени на најмању могућу меру. Подужни нагиб ски стазе је променљив и прати пад терена колико је то могуће, и то од 9,51% до 44,54%, што ову стазу по Правилнику о минималним техничким условима за уређење, обележавање и одржавање скијалишта ("Службени гласник РС", бр. 46/2011) сврстава у категорију средње тешких стаза.

Попречни профили

Ширина ски стазе је 40 m, док је попречни нагиб 2-6%. Попречни пад ски стазе је такође прилагођен условима локације, односно локално је пројектован на начин да се што више прилагоди постојећој конфигурацији у циљу смањења земљаних радова.

Одводњавање

За одводњавање прибрежних вода предвиђени су канали ширине 1.0 m у дну, дубине 1.0 m.

б. могуће кумулирање са ефектима других, постојећих и будућих пројеката:

На предметној локацији неће долазити до кумулирања са ефектима других, постојећих и будућих пројеката.

в. коришћење природних ресурса и енергије;

За време изградње ски-стазе користиће се електрична енергија за редован рад градилишта, као и дизел гориво за потребе рада грађевинских машина. Током редовног рада у зимској сезони користиће се дизел гориво за рад табача снега, док се вода и електрична енергија, неће користити.

г. стварање отпада и његове врсте

У току извођења радова на изградњи ски стазе као и током редовне експлоатације исте, настајаће одређене врсте отпада, који ће се контролисано сакупљати и уклањати.

За одвожење грађевинског отпада у току изградње ски стазе, како се исти не би нагомилавао, биће ангажован Извођач радова. Након извршеног испитивања од стране акредитоване лабораторије отпад ће се предавати на даљи третман оператеру који за то поседује адекватну дозволу издату од стране надлежног органа. Приликом предаје отпада попуњаваће се одговарајући Документ о кретању отпада. За прикупљање чврстог комуналног отпада који се јавља у процесу градње и боравка радника у зони градилишта биће обезбеђене посуде за сакупљање.

Током редовног рада ски стазе генерисаће се комунални отпад, као резултат свакодневних активности на предметној локацији и за исти се предвиђа класирање, примарна селекција за: ПЕТ амбалажу, лименке, папир и комунални отпад, и исти ће се складиштити у за то намењеним контејнерима и судовима, до њихове предаје овлашћеном оператеру на даљи третман.

д. загађивање и изазивање неугодности;

У току изградње ски стазе може доћи до загађивања тла, површинских и подземних вода услед истицања нафте, бензина, разних уља и мазира из грађевинских машина, уколико нису предвиђене адекватне превентивне мере заштите.

Такође, у току изградње ски стазе може доћи до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова.

Ангажовањем грађевинских машина долази до различитог интензитета емисије издувних гасова, у зависности од врсте и количине присутне механизације, квалитета горива, режима рада и оптерећења мотора. У издувним гасовима, као загађујуће материје присутни су продукти сагоревања дизел горива, тзв. димни гасови и гасовите штетне материје. Примена машина (багера, утоваривача, ровокопача, ваљкова, различитих врста камиона и сл.), које за рад користе дизел гориво, доводи до загађивања доњих слојева атмосфере издувним гасовима. Један од главних полутаната који се јавља током извођења грађевинских радова је прашина. Прашина је, у највећој мери, неорганског порекла (песак, цемент, креч итд.), али је присутна и прашина органског порекла (дрво, земља, смола).

Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови. Грађевинске машине и камиони који ће бити ангажовани при изградњи представљају извор буке која достиже од 80 dB(A) до 90 dB(A), зависно од типа машине, степена оптерећења, техничке исправности и начина руковања. Овакав ниво буке неповољно делује на окружење, мада су сви објекти на довољној удаљености, а трајање буке ће бити временски ограничено. Ниво буке неће прелазити граничне вредности прописане Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи („Сл. гласник РС”, бр. 75/10) за Зону 2 (Туристичка подручја, кампови и школске зоне, дозвољени ниво буке 50 dB (A) за дан и вече и 45 dB (A) за ноћ).

Грађевински радови могу такође бити узрок ерозијских процеса услед непланске сече и уклањања шуме у заштитном коридору ски стазе, посебно на местима где постоје већи нагиби терена. Након извршених радова на сечи шумских површина планирано је обавезно подизање шумских засада, као компензација уклоњене вегетације чиме ће се спречити појава ерозије.

При редовном раду ски стазе тј. за време и након скијашке сезоне вршиће се уређење ски стазе што подразумева рад машина. Услед рада поменутих машина, емисије гасова ће се јављати као последица непотпуног сагоревања горива, локалног су карактера и могу се занемарити.

Предвиђено је да се током скијашке сезоне за потребе одржавања ски-стаза користи моторно возило– табач снега. Принцип рада табача снега се огледа у планирању снега предњим ножем машине и утабавањем снега гусеницама возила, а потом и финим планирањем и финиширањем прикључком фрезом на задњој страни табача. Припрема нагиба стазе табачима подразумева збијање снега (крстали снега се деформишу и компримују). Дневне осцилације температуре и стога процеси одмрзавања и смрзавања на површини снега заједно са припремом нагиба имају за последицу формирање леда јер се слободне честице воде утисну у поре хладнијих слојева снега. Ледени слој плус густа структура снега смањују топлотну заштиту, што може довести до замрзавања вегетације и тла. Поред тога, формирање леда инхибира довод кисеоника у земљиште, што може нанети штету фином корењу биљака, и последично повећава ризик од ерозије. Припрема нагиба је најкритичнија на конвексним падинама или када је снежни покривач врло танак зато што је вегетација у опасности да буде одсечена или да буде уништена. Механички утицај точкова механизације погодује генерисању ерозије. Правилном применом предвиђених мера за заштиту животне средине овај утицај биће сведен на минимум.

До повећања нивоа буке током коришћења ски стазе може доћи услед повећане људске активности. Међутим, како је људска активност везана за скијашку сезону, када ће се повећати концентрација људи на подручју планираног пројекта, то је наведени утицај повремен и јавља се у зимском периоду године.

Током редовног рада ски стазе не може доћи до значајнијих квалитативних и квантитативних промена у погледу квалитета вода и земљишта.

На предметној локацији у току редовног рада предметног постројења неће долазити до појаве емисија топлоте и мириса.

У току рада предметног постројења није предвиђено коришћење било каквих уређаја који производе или емитују јонизујуће или нејонизујуће зрачење.

ђ. ризик настанка удеса, посебно у погледу супстанци које се користе или техника које се примењују, у складу са прописима

С обзиром да се ради о објекту који се користи за спортске активности-скијање као и то да се приликом редовног рада истог неће користити опасне материје може се рећи да нема ризика за настанак удеса у погледу супстанци које се користе.

Имајући у виду врсту активности које ће се обављати, може се закључити да је могућа удесна ситуација просипање и процурење нафтних деривата (уље, дизел) или других хемикалија из ангажоване механизације која се користи приликом изградње ски стазе. У случају удесне ситуације процурења уља или дизел горива, потребно је спровести мере спречавања даљег ширења расутог флуида и на тај начин ограничити последице удеса. Запослени који реагују на удес морају водити рачуна о томе да не дође до накнадног запаљења горива и настанка пожара. Удесна ситуација процурења нафте и нафтних деривата би била ограничена и не би довела до контаминације животне средине.

До појаве ерозије на локацији планиране ски-стазе може доћи: услед непланске сече шуме, затим, уколико се правилно не изврши затрављивање и не изведу попречни земљани канали, и као последица нередовног мониторинга, односно праћења стања земљишта, затрављености, појаве ерозије и сл. Имајући у виду могућност појаве ерозије израђен је пројекат уређења и противерозионе заштите ски-стазе, према коме ће спречавање ерозије бити омогућено затрављивањем. Иначе, противерозиони значај травнатог покривача није ограничен на заштиту земљишта од плувијалне и површинске ерозије, већ затрављивањем косина различитих нагиба, травњак делује превентивно, смањујући опасност од развоја јаружасте ерозије. С обзиром на различиту отпорност биљних врста према процесима деградације земљишта, биће одабрана смеша трава које су најотпорније према наведеним појавама. Имајући у виду да се ради о новом формирању травњака на вештачки нанетом хумусу, и то на великом нагибу, биће испоштоване све агротехничке мере како би се у што бржем року формирао травни покривач.

У случају удесне ситуације пожара, може доћи до угрожавања околног растиња и преношења последица и ван граница предметне локације. У случају пожара долази до емисије продуката непотпуног сагоревања (чађ, СО, СО₂ и сл. у зависности од врсте материје која је захваћена пожаром). Ослобађање ових продуката је краткотрајно, те се не очекује значајан утицај на стање животне средине.

Наведене штетне материје могу деловати штетно на флору и фауну. Токсично деловање на биљке везано је за разградњу хлорофила, док таложење чађи на лисним површинама може ометати процес фотосинтезе.

Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Краљеву, је инвеститору ЈП „Скијалишта Србије“ је за предметну локацију издало Услове број 217-177/19 од 25.04.2019. године. У поменутих условима прописане су потребне мере заштите од пожара (Услове достављамо у прилогу).

4. Карактеристике могућег утицаја

Могући значајни утицаји пројекта, а нарочито:

а. обим утицаја (географско подручје и бројност становништва изложеног ризику);

Имајући у виду карактеристике локације, капацитет и величину пројекта, карактеристике рада пројекта, поштовање норми и стандарда за предметну делатност у анализираној зони и на предметној локацији као и то да ће се објекат користити искључиво у функцији спорта-скијања утицај у току редовног рада пројекта ће бити занемарљив.

б. природа прекограничног утицаја:

Редован рад предметног постројења неће имати прекограничног утицаја. До негативног утицаја пројекта може доћи уколико се не води рачуна о рационалном коришћењу шумског простора, што може резултирати фрагментацијом шумског станишта и губитком шумске површине. Утицај на флору током изградње трасе ски стаза огледа се у трајном и привременом губитку површина са биљним заједницама. Интензивнијим коришћењем приступних путева приликом извођења радова може доћи до повећане смртности животиња, као и до негативног утицаја изазваног појачаном буком у Националном парку. Утицај фрагментације је процењен као низак, јер је шума у коридору већ увелико фрагментисана, тако да ће остајати само мали или средњи фрагменти/чистине. По завршетку земљаних радова обавиће се хумизирање и обезбедити формирање травног покривача. Утицаји на фауну ће углавном бити изазвани људским активностима, као и фрагментацијом станишта. Опште узевши, утицај дуж планираног коридора ски-стаза биће мали и ограничене величине. Да би се смањио утицај на заштићене врсте, експерти ће прегледати трасе пре изградње, и ако има заштићених врста у периоду размножавања,

птица или животиња, изградња ће бити одложена до завршетка тог периода. Може се очекивати да птице и друге животиње привремено напусте област док траје изградња и да се врате кад узнемиравање престане.

в. величина и сложеност утицаја

Утицај није значајан.

г. вероватноћа утицаја:

Вероватноћа утицаја је мала.

д. трајање, учесталост и вероватноћа понављања утицаја:

Утицај пројекта на животну средину може се јавити само приликом изградње ски стазе, док утицај приликом редовног рада неће бити значајан.

5. Приказ главних алтернатива које је носилац пројекта размотрио и најважнијих разлога за одлучивање, водећи при том рачуна о утицају на животну средину:

Према Просторном плану подручја посебне намене Националног парка Копаоник, предметна локација се налази на земљишту намене – ски стаза, те инвеститор није разматрао остале алтернативе.

Одабрани елементи ски-стазе, подужни и попречни нагиб планирани су у складу са постојећом морфологијом терена како би се обим радова свео на минимум.

Носилац пројекта је разматрао решења у вези поступка затрављивања површина на високим нагибима где постоји предиспозиција за појаву ерозија. С тим у вези разматрана је набавка и засејавање травно-легуминозне смеше, прилагођене високопланинским условима и постављање травног тепиха бусена. Биотехнички радови регенерације еродираних површина ски стаза побусењавањем, нарочито на високим нагибима, омогућавају краћи период регенерације од успостављања биотехничких радова стабилизације травним покривачем.

6. Опис чинилаца животне средине за које постоји могућност да буду знатно изложени ризику услед реализације пројекта укључујући:

а. становништво: С обзиром на то да се предметна локација на којој је планиран предметни пројекат, налази на простору мале густине насељености, а имајући у виду карактеристике ски-стаза, може се закључити да се током редовног рада истих, неће јављати ризик по становништво.

б. фауна: Изградња ски стаза је планирана ван шума са значајном заступљеношћу биодиверзитета, а потенцијални миграциони правци, уколико су и постојали, антропогеним присуством су већ измењени и успостављени су нови према постојећим условима.

в. флора: На локацији на којој се планира изградња ски стазе предвиђено је уклањање постојећих стабала и то само на неопходним местима, ради уређења трасе за кретање скијаша.

г. земљиште: Нема. У току градње може доћи до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова. Уколико дође до испуштања уља и горива на тло неопходно је одмах извршити санацију, посипањем места изливања сорбентом (нпр. песак, зеолит и сл.) у циљу сакупљања просутих нафтних деривата.

За заштиту стаза од ерозије предвиђени су попречни дренажни канали на сваких 30 m који прате попречни нагиб стазе. Детаљ попречног канала ски стазе достављамо у прилогу.

д. вода: Имајући у виду да се на локацији неће генерисати санитарно-фекалне, а ни потенцијално зауљене атмосферске воде, може се закључити да приликом редовног рада ски-стаза неће доћи до загађења подземних вода и земљишта.

ђ. ваздух: нема. У току редовног рада објекта једини извор загађења ваздуха на предметном подручју могу представљати издувни гасови из табача снега, који се користе за уређење ски стазе и шпуре ски лифта. Емисије гасова ће се јављати као последица непотпуног сагоревања горива, локалног су карактера и могу се занемарити.

е. климатски чиниоци: Клима подручја у коме се планира изградња ски-стаза припада умерено-континенталном типу, са утицајем планинске климе. Редовним радом ски-стаза, неће долазити до промена основних климатских чиниоца.

ж. грађевине: нема утицаја.

з. непокретна културна добра и археолошка налазишта: За предметно подручје нису примењене археолошке методологије, неопходне за утврђивање мера техничке заштите археолошких локалитета и валоризацију других добара која уживају претходну заштиту према Закону о културним добрима („Сл. Гласник РС“, бр. 71/94, 99/2011), те, уколико се накнадно открију археолошки локалитети, исти се не смеју уништавати и на њима вршити неовлашћена прекопавања, ископавања и дубока преоравања, а према њима поступаће се у свему према одредбама претходно поменутог Закона. Ако се у току грађевинских радова наиђе на археолошки локалитет, радови ће одмах бити прекинути биће обавештен надлежни завод за заштиту споменика, а уколико се наиђе на природно добро које је геолошко палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, радови ће такође одмах бити прекинути биће обавештено надлежно Министарство заштите животне средине.

и. пејзаж: Изградњом ски-стаза доћи ће до промене пејзажа, с тим што ће пројекат бити изведен на такав начин да минимално или уопште не наруши окружење тј. биће примењено естетско уклапање изведеног пројекта у природно окружење на адекватан начин.

7. Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину (непосредних и посредних, секундарних, кумулативних, краткорочних, средњорочних и дугорочних, сталних, привремених, позитивних и негативних) до којих може доћи услед:

а. постојања пројекта: Ски стаза је специфичан објекат који по изградњи, односно у редовном раду, има врло мале утицаје на животну средину, јер не емитује опасне материје у ваздух, воду и тло, док су ти утицаји у току изградње знатнији.

б. коришћења природних ресурса: Током изградње ски стазе доћи ће до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно, а као мера примениће се компензацијско пошумљавање. Према Закону о заштити природе, заштита станишта врши се спровођењем мера и активности на заштити и очувању природе, одрживом коришћењу природних ресурса и заштићених природних добара и очувањем еколошки значајних подручја (члан 16), а очување биолошке разноврсности шумских екосистема обавља се ради јачања опште корисних функција шума (члан 18). У складу са Уредбом о еколошкој мрежи (члан 3, став 1, тачка 7), одређени типови станишта од посебног значаја за очување идентификовани Правилником о типовима станишта су еколошки значајна подручја еколошке мреже Републике Србије. У Закону о заштити природе (члан 12) је дефинисано да је правно лице, предузетник и физичко лице, односно носилац пројекта, дужно да

спроведе компензацијске мере у заштићеном подручју или подручју еколошке мреже у циљу ублажавања штетних последица које могу настати или су настале реализацијом планова, основа, програма, пројеката, радова и активности.

в. емисија загађујућих материја, стварања неугодности и уклањања отпада:

Приликом изградње ски стазе једини извор загађења ваздуха представљају емисије гасова приликом табања снега. Емисије гасова ће се јављати као последица непотпуног сагоревања горива, локалног су карактера. Повећани ниво буке може се очекивати током изградње ски стазе услед рада грађевинских машина, док током редовног ски стазе до повећања нивоа буке може доћи услед повећане људске активности. У току изградње предметног објекта настајаће грађевински отпад, док ће се у току редовног рада ски стазе генерисати комунални отпад, као резултат свакодневних активности на предметној локацији и одлагаће се у контејнере надлежног комуналног предузећа.

8. Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења или отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину:

- Испоштовати основне критеријуме за изградњу ски стазе: морфологију терена, геолошке и педолошке карактеристике, нагибе падина и сл.
- Придржавати се основних критеријума за планирање, уређење обележавање и коришћење ски стазе, као и безбедност на скијалишту, сходно Закону о јавним скијалиштима ("Службени гласник РС", бр. 46/2006) и правилницама на основу овог Закона.
- Предвиђеним грађевинским радовима не смеју се изазвати инжењерско-геолошки или други деградациони процеси.
- Пројектном документацијом разрадити услове изградње како не би дошло до затрпавања и зацевљивања водотокова.
- Активности на изградњи планирати изван репродуктивног циклуса дивљих врста, односно пре 01. априла и после 01. августа.
- Предвидети неопходне земљане и хидротехничке радове у циљу заштите од подземних и атмосферских вода.
- Техничком докуменатцијом предвидети одговарајуће радове и мере којима ће се спречити ерозија тла, стварање јаруга и бразди и клизање терена услед извођења радова.
- Ски-стаза мора бити довољно широка, прегледна, са одговарајућим нагибом и висонском разликом и припремљена тако да на стази нема рупа, вртача, камених комплекса или других опасних места.
- Забрањено је извођење радова на делу катастарске парцеле број 1319/15 КО Брзеће који припада режиму заштите првог степена.
- На ски-стази и заштитној зони ски-стазе (простор ширине 1-5 метара који се простире уз ски-стазу) није дозвољено постављање реклама и натписа који нису везани за коришћење стазе.
- Опасна места на ски стази (кривине, укрштања стаза, веће стрмине, објекти, места где се изводе радови) морају бити посебно обележена и осигурана оградама за усмерења, заштитним оградама или мрежама, облогама против удараца и сличним средствима заштите, одговарајуће висине.
- Ски-стазе се обележавају (маркирају) према степену тежине, у зависности од својстава подручја, односно површина преко којих се пружа стаза.
- При уређењу терена дозвољавају се минималне интервенције на терену, а у летњем одржавању ски стазе обавезна је заштита од ерозије.

- У одабиру семена трава и легуминоза (лептирањаче) за брдско планинска подручја и праћење ефеката затрављивања користити:
 - Траве
 - ❖ Црвени вијук (*Festuca rubra* L.)- 40% 80 kg/ha
 - ❖ Права ливадарка (*Poa pratensis*) –20% 40 kg/ha
 - ❖ Ливадски вијук (*Festuca pratensis*) – 10% 20 kg/ha
 - ❖ Енглески љуљ (*Lolium perenne* L) - 10% 20 kg/ha
 - ❖ Бела детелина (*Trifolium repens*) - 10% 20 kg/ha
 - Б - Легуминозе - лептирњаче
 - ❖ Жути звездан (*Lotus corniculatus* L.) - 10% 20 kg/ha
- Уклањање шибља, растиња имањег борја ниских стабала обавити у најмањој могућој мери, уз одобрење управљача – ЈП НП Копаоник и присуство представника Управљача. Евидентирање стабала за сечу морају извести стручна лица ЈП НП Копаоник.
- У оквиру високопланинске зоне скијалишта у којој се радове изводе планирати подизање шумских засада стабала у већој или једнакој бројности у односу на уклоњени број стабала, а тачну локацију одредити уз консултацију и одобрење Управљача.
- Површина ски-стазе мора да буде покривена травом и поравната, без таласастих испупчења, осим површина које су посебно уређене ради успоравања и сигурног заустављања скијаша.
- Сетву вршити сејачицама али уколико она не постоји на терену вршити ручно, уз врло пажљив рад;
- Посејану површину треба одмах подрљати, а онда поваљати;
- Сетву обавезно мора да прати примена минералних ђубрива у количини од 70 gr/m² чистих NPK ђубрива;
- Након сетве, ђубрења, дрљања и ваљања третирану површину прекрити сламом – малчирати а потом прекрити пластичним мрежама и фиксирати металин фиксаторима док се не формира травни прекривач;
- Техничком документацијом димензионисати објекте за заштиту од вода (дренажни и сабирни канали, водосабирници, изливне грађевине и сл.).
- Радове обављати тако да се задржи изглед (хабитус) ивичних стабала, а такође и не оштети коренов систем.
- Обавезно је подизање шумских засада, као компензација уклоњене вегетације. Компензационе мере одређује надлежно министарство на основу чл. 12 Закона о заштити природе (“Сл.гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 и 14/16) и Правилника о компензацијским мерама (“Сл.гласник РС”, бр. 20/10).
- Пошумљавање извести садницама аутохтоних дрвенастих и жбунастих врста сходно присутном типу шуме.
- Планирати сетву смеше високопланинских трава.
- Пројектном документацијом просторно ограничити манипулативне површине.
- Дренирање терена планирати изградњом дренажних канала.
- Равнањем и нивелацијом површина усмерити површинске воде према дренажним каналима.
- Дефинисати и обезбедити привремене локације за складиштење потребног материјала и опреме, као и за складиштење отпадног материјала и његову евакуацију од стране надлежне комуналне службе. Није дозвољено одлагање отпада на заштићеном подручју.
- Обавезна је санација и рекултивација свих деградираних површина.

- Пројектном документацијом је потребно предвидети комплетну санацију локације и затрављивање свих површина деградираних током радова.
- Током вршења радова потребно је присуство стручних лица, односно управљача заштићеног подручја, ЈП „Национални парк Копаоник“.
- Уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да у року од осам дана обавести министарство надлежно за послове заштите животне средине, односно преузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.
- Приликом пуштања у рад ски-стазе пратити и посматрати процес раста вегетативног покривача и ерозивних процеса. Систематски прикупљене податаке о ерозивним процесима анализирати и у случају потребе наложити спровођење додатних регулативно-административних мера.
- Након отапања снега, једном годишње, треба детаљно прегледати земљиште трасе ски стазе ради провере стања земљишта, затрављености, појаве ерозије и слично.
- Скијашке стазе у летњем периоду године такође морају да се редовно одржавају, тим пре што су ови терени (услед евентуалног уклањања високе вегетације – шума и др.) склони ерозији. Летње одржавање обухвата нарочито:
 - кошење траве и шибља;
 - додатно сејање траве;
 - текуће чишћење одводних канала и по потреби постављање додатне дренаже;
 - одстрањивање тврдих предмета;
 - контролу инсталација и друге опреме; и
 - отклањање сувишних канала и испупчења на стази.
- Детаљно прегледати тло ски-стазе да није дошло до стварања нових биљних заједница, станишта и слично. Уколико је дошло до стварања нових биљних заједница или станишта одмах обавестити Завод за заштиту природе да би се предузеле потребне мере.

ПРИЛОГ 2.

Упитник уз захтев за одлучивање о потреби израде студије процене утицаја КРАТАК ОПИС ПРОЈЕКТА

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
1	2	3	4
1.	Да ли извођење, рад или престанак рада подразумевају активности које ће проузроковати физичке промене на локацији (топографије, коришћења земљишта, измену водних тела)?	ДА На локацији на којој је планирана изградња ски стазе педвиђено је уклањање појединих стабала ради уређења трасе за кретање скијаша.	НЕ Након завршетка радова предвиђене су компензацијске мере затрављивања и пошумљавања.
2.	Да ли извођење или рад пројекта подразумева коришћење природних ресурса као што су земљиште, воде, материјали или енергија, посебно ресурса који нису обновљиви или који се тешко обезбеђују?	ДА Током изградње ски стазе доћи ће до сечења вегетације на местима где то буде непоходно.	НЕ Као мера примениће се компензацијско пошумљавање
3.	Да ли пројекат подразумева коришћење, складиштење, транспорт, руковање или производњу материја или материјала који могу бити штетни по људско здравље или животну средину или који могу изазвати забринутост због постојећих или потенцијалних ризика по људско здравље?	НЕ	НЕ Објекат је искључиво у функцији спорта-скијања
4.	Да ли ће на пројекту током извођења, рада или по престанку рада настајати чврсти отпад?	ДА	НЕ Приликом извођења радова на предметној локацији генерисаће се грађевински отпад и са њиме ће се управљати у складу са важећим прописима о управљању отпадом. У току редовног рада ски стаза може доћи до генерисања комуналног отпада,

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
			као резултат свакодневних активности на предметној локацији и исти ће се одлагати у контејнере надлежног КП.
5.	Да ли ће на пројекту долазити до испуштања загађујућих материја или било каквих опасних, отровних или непријатних материја у ваздух?	ДА	НЕ Загађење ваздуха се може јавити услед емисије гасова из грађевинске механизације. Емисије гасова се јављају као последица непотпуног сагоревања дизел Д2 горива, локалног су карактера и могу се занемарити. Током редовног рада ски стазе емисије гасова се јављају као последица непотпуног сагоревања горива из табача снега и локалног су карактера. Других емисија неће бити, стога <u>неће бити утицаја ски стазе на квалитет ваздуха.</u>
6.	Да ли ће пројекат проузроковати буку и вибрације, испуштање светлости, топлотне енергије или електромагнетног зрачења?	ДА	НЕ Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови. До повећања нивоа буке током коришћења ски стазе може доћи услед повећане људске

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
			активности.
7.	Да ли пројекат доводи до ризика од контаминације земљишта или воде испуштеним загађујућим материјама на тло или у површинске или подземне воде?	НЕ	НЕ
8.	Да ли ће током извођења или рада пројекта постојати било какав ризик од удеса који може угрозити људско здравље или животну средину?	ДА Током извођења грађевинских радова постоји ризик од просипања нафтних деривата у земљиште, појава ерозије или пожара	НЕ Уз примену одговарајућих прописаних мера заштите животне средине неће долазити до појаве ризика који може угрозити људско здравље или животну средину
9.	Да ли ће пројекат довести до социјалних промена, на пример у демографском смислу, традиционалном начину живота, запошљавању?	НЕ	НЕ
10.	Да ли постоје било који други фактори које треба анализирати, као што је развој који ће уследити, који би могли довести до последица по животну средину или до кумулативних утицаја са другим, постојећим или планираним активностима на локацији?	НЕ	НЕ
11.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације, заштићених по међународним или домаћим прописима због својих еколошких, пејзажних, културних или других вредности, која могу бити захваћена утицајем пројекта?	ДА Предметно подручје на коме је планирана изградња ски стазе налази се у оквиру заштићеног подручја Национални парк "Копаоник", у режиму заштите III као и у обухвату еколошке мреже – еколошки значајног подручја „Копаоник“.	НЕ Применом мера које је прописао Завод за заштиту природе и управљач НП неће доћи до утицаја пројекта на предметно подручје

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
12.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације, важних или осетљивих због еколошких разлога, на пример мочваре, водотоци или друга водна тела, планинска или шумска подручја, која могу бити загађена извођењем пројекта?	НЕ	НЕ
13.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације која користе заштићене, важне или осетљиве врсте фауне и флоре, на пример за насељавање, лежење, одрастање, одмарање, презимљавање и миграцију, а која могу бити загађене реализацијом пројекта?	ДА	НЕ Изградња ски стаза је планирана ван шума са значајном заступљеношћу биодиверзитета, а потенцијални миграциони правци, уколико су и постојали, антропогеним присуством су већ измењени и успостављени су нови према постојећим условима.
14.	Да ли на локацији или у близини локације постоје површинске или подземне воде које могу бити захваћене утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
15.	Да ли на локацији или у близини локације постоје подручја или природни облици високе амбијенталне вредности који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
16.	Да ли на локацији или у близини локације постоје путни правци или објекти који се користе за рекреацију или други објекти који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
17.	Да ли на локацији или у близини локације постоје транспортни правци који могу бити загушени или који проузрокују проблеме по животну средину, а који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
18.	Да ли се пројекат налази на локацији на којој ће вероватно бити видљив великом броју људи?	НЕ	НЕ
19.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја или места од историјског или културног значаја која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
20.	Да ли се пројекат налази на локацији у претходном неразвијеном подручју које ће због тога претрпети губитак зелених површина?	ДА	НЕ Након извршених радова на сечи шумских површина планирано је обавезно подизање шумских засада, као компензација уклоњене вегетације
21.	Да ли се на локацији или у близини локације пројекта користи земљиште, на пример за куће, вртове, друге приватне намене, индустријске или трговачке активности, рекреацију, као јавни отворени простор, за јавне објекте, пољопривредну производњу, за шуме, туризам, рударске или друге активности које могу бити захваћене утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
22.	Да ли за локацију и за околину локације постоје планови за будуће коришћење земљишта које може бити захваћено утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
23.	Да ли на локацији или у близини локације постоје подручја са великом густином насељености или изграђености која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
24.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја заузетих специфичним (осетљивим) коришћењима земљишта, на пример болнице, школе, верски објекти, јавни објекти који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
25.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја са важним, високо квалитетним или ретким ресурсима (на пример, подземне воде, површинске воде, шуме, пољопривредна, риболовна, ловна и друга подручја, заштићена природна добра, минералне сировине и др.) која могу бити захваћена утицајем пројекта?	ДА	НЕ Током изградње ски стазе доћи ће до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно, а као мера примениће се компензацијско пошумљавање
26.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја која већ трпе загађење или штету на животној средини (на пример, где су постојећи правни нормативи животне средине пређени) која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
27.	Да ли је локација пројекта угрожена земљотресима, слегањем земљишта, клизиштима, ерозијом, поплавама или повратним климатским условима (на пример температурним разликама, маглом, јаким ветровима) које могу довести до проузроковања проблема у животној средини од стране пројекта?	НЕ	НЕ

Резиме карактеристика Пројекта и његове локације, са индикацијом потребе за израдом студије процене утицаја на животну средину:

ЈП "Скијалишта Србије" планира изградњу ски стазе „Панчић-Дубока“ на кат. парцелама 1319/15, 1328/3, 1877/4 и 1897 КО Брзеће у оквиру Алпског скијалишта у сектору 4 (исток, Дубока). Према информацији о локацији предметне катастарске парцеле налазе се у обухвату Просторног плана подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16). На основу потврђеног Урбанистичког пројекта, а који је рађен на основу Просторног плана подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16), предметне катастарске парцеле се налазе на земљишту јавне намене.

Површина обухвата Урбанистичког пројекта износи 31.716,86 m², а укупна површина ски-стазе „Панчић-Дубока“ износи 23.941,95 m².

Почетна, највиша тачка ски-стазе „Панчић-Дубока“ се налази на висинској коти од 1.893,10 m^{n.v.}, а у наставку, северо-источно од почетка стазе, траса се наставља и завршава на висинској коти од 1.756 m^{n.v.}. Укупна ширина стазе је 40,0 m (по 20,0 m од осе обострано), док је дужина планиране стазе је 575,86 m. Подужни нагиб ски стазе је променљив и прати пад терена колико је то могуће и то од 9,51% до 44,54%. Попречни нагиб ски стазе је 2-6%. Попречни пад ски стазе је такође прилагођен условима локације, односно локално је пројектован на начин да се што више прилагоди постојећој конфигурацији у циљу смањења земљаних радова. За одводњавање прибрежних вода предвиђени су канали ширине 1.0 m у дну, дубине 1.0 m.

У току градње такође може да дође до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова.

Ангажовањем грађевинских машина долази до различитог интензитета емисије издувних гасова, у зависности од врсте и количине присутне механизације, квалитета горива, режима рада и оптерећења мотора. У издувним гасовима, као загађујуће материје присутни су продукти сагоревања дизел горива, тзв. димни гасови и гасовите штетне материје. Примена машина (багера, утоваривача, ровокопача, ваљкова, различитих врста камиона и сл.), које за рад користе дизел гориво, доводи до загађивања доњих слојева атмосфере издувним гасовима.

Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови. Грађевинске машине и камиони који ће бити ангажовани при изградњи представљају извор буке која достиже од 80 dB(A) до 90 dB(A), зависно од типа машине, степена оптерећења, техничке исправности и начина руковања. Овакав ниво буке неповољно делује на окружење, мада су сви објекти на довољној удаљености, а трајање буке ће бити временски ограничено.

Током изградње ски-стазе доћи ће до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно, што у случају непланског сечења може довести до појаве ерозија. Након извршених радова на сечи шумских површина планирано је обавезно подизање шумских засада, као компензација уклоњене вегетације чиме ће се спречити појава ерозије.

При редовном раду ски стазе тј. за време и након скијашке сезоне вршиће се уређење ски стазе што подразумева рад машина. Услед рада поменутих машина, емисије гасова ће се јављати као последица непотпуног сагоревања горива, локалног су карактера и могу се

занемарити.

Предвиђено је да се током скијашке сезоне за потребе одржавања ски-стаза користи моторно возило– табач снега. Припрема нагиба је најкритичнија на конвексним падинама или када је снежни покривач врло танак зато што је вегетација у опасности да буде одсечена или да буде уништена. Механички утицај точкова механизације погодује генерисању ерозије. Правилном применом предвиђених мера за заштиту животне средине овај утицај биће сведен на минимум.

До повећања нивоа буке током коришћења ски стазе може доћи услед повећане људске активности. Међутим, како је људска активност везана за скијашку сезону, када ће се повећати концентрација људи на подручју планираног пројекта бука ће бити привременог карактера.

На предметној локацији у току редовног рада предметног постројења неће долазити до појаве емисија топлоте и мириса.

У току рада предметног постројења није предвиђено коришћење било каквих уређаја који производе или емитују јонизујуће или нејонизујуће зрачење.

Имајући у виду напред поменуто, као и то да ће се приликом изградње и редовног рада ски стазе „Панчић-Дубока“ поштовати све прописане мере и с обзиром да се пројекат налази на листи II Пројекти за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС, бр. 114/08”), тачка 13 – Туризам и рекреација, подтачка 1 – Скијашке стазе, скијашки лифтови и жичаре са пратећим објектима, а површина обухвата се простира на мање од 5 ha, мишљења смо да није неопходна израда Студије процене утицаја на животну средину.

ЈП „Скијалишта Србије“

М.П.
